

พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา Ethical Behaviors of Burapha University's Undergraduate Students

ภัทวิ สัตยวงศ์ทิพย์*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพากับตัวแปรด้านเพศ คณะ ชั้นปีที่ศึกษา ระบบการเรียน สถานภาพทางครอบครัว และประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา และ (3) ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณ โดยการศึกษาจากเอกสาร การสำรวจ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีจริยธรรมอยู่ในระดับที่ค่อนข้างมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.10 ความมีระเบียบวินัยอยู่ในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.96 และความเสียสละอยู่ในอันดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.95 นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีเพศ ชั้นปี และสถานภาพทางครอบครัวที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่ศึกษาอยู่ในคณะ ระบบการเรียน และมีประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มาจากอาจารย์ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับนิสิตมาเป็นอันดับแรก ร้อยละ 98 ให้การสนับสนุน

* อาจารย์ ภาควิชาศาสนาและปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นิสิตได้ทำกิจกรรมด้านจริยธรรม มาเป็นอันดับสอง ร้อยละ 97.3 และให้อาจารย์
สอดแทรกจริยธรรมในรายวิชาที่สอนร้อยละ 96.6 เป็นอันดับสาม โดยนิสิตเห็นว่า
จริยธรรมที่ควรปลูกฝังอย่างเร่งด่วนให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ความมี
ระเบียบวินัย มาเป็นอันดับ 1 ความเสียสละมาเป็นอันดับ 2 ความซื่อสัตย์สุจริตมา
เป็นอันดับ 3 และความรับผิดชอบมาเป็นอันดับสุดท้าย

คำหลัก: พฤติกรรม, จริยธรรม, นิสิต

Abstract

The objectives of this study were (1) to investigate the degrees of Ethical behavior of Burapha University's students; (2) to study the relationship between ethical behavior of Burapha University's students and variables of gender, faculty, class of study, learning system, family status and experiences of participation in religious ceremony; and (3) to study forms of the development of ethical behavior of Burapha University's students. In this study, the researcher used quantitative data collections by means of documentary study, survey and analysis.

The result of the first objective was found that ethical behavior of Burapha University's students was in high level. Dividing in each aspect it was found that honesty and responsibility were in the first level with an average of 4.10 %, self-discipline was in the second level with an average of 3.96%, and self-sacrifice in the third level with an average of 3.95%. The result of the second objective was found that Burapha university's students with the differences of gender, class of study and family status had no difference in ethical behavior, but students who have been studied in different faculties, different learning system and those had different experiences of participation in religious ceremony had different ethical behavior with statistical significance at the level of 0.05. The result of the

third objective was found that the development of ethical behavior of Burapha university's students came from the role model of teacher's behavior at the first level with an average of 98%, from the support of ethical activities at the second level with an average of 97.3 %, and from teaching with an ethical insertion into the subject contents at the third level with an average of 96.6%. The students expressed their opinions that the ethics which ought to be urgently cultivated are self-discipline, self-sacrifice, honesty and responsibility respectively.

Keywords: Behavior, Ethics, Students

บทนำ

ในสังคมไทยปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผู้ที่ปรับตัวไม่ทันก็ต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เป็นต้น เหตุดังกล่าวทำให้คนส่วนใหญ่มีค่านิยมมุ่งไปทางด้านวัตถุมากกว่าค่านิยมทางด้านจิตใจ การจัดการศึกษาไม่สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้ตามความเจริญก้าวหน้าได้ทัน

คนในสังคมต้องพยายามดิ้นรนกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนปรารถนา โดยไม่คิดถึงผลดี หรือผลเสียที่จะตามมา ส่งผลให้ระบบศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามที่ประพฤติปฏิบัติมาเสื่อมหายไป การขาดคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคมเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขให้คลี่คลายลง (พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์, 2550) ปัญหาจริยธรรมเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาโดยตลอด ไม่มีใครสามารถแก้ไขได้โดยเด็ดขาด และยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา โดยสังเกตปัญหาการขาดจริยธรรมของคนไทยได้จากการเอารัดเอาเปรียบ การฉวยโอกาส การไม่ยอมเสียเปรียบใคร การอิจฉาริษยา การโกหก การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ซึ่งปัญหาจริยธรรมดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างค่านิยมทางศาสนาและค่านิยม

ทางโลก และในระหว่างค่านิยมทางโลกด้วยกัน คือความรักตัวเองในรูปของความเห็นแก่ตัว และวัตถุนิยม เป็นพื้นฐานการกำหนดคุณค่าของการกระทำ (วิทย์ วิศุทเวทย์, 2522, หน้า 107-113)

จากปัญหาดังกล่าวคนไทยควรร่วมมือร่วมใจกันฟื้นฟูคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง ควรรู้ว่า อะไรเป็นสิ่งที่ผิด อะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยจุดเริ่มต้นควรเริ่มที่ตนเองก่อน ต่อมาหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนองค์กรและสถาบันการศึกษาทุกสถาบันเข้ามาร่วมกัน เราพบว่าในปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่มุ่งเน้นพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมียุทธศาสตร์การพัฒนาคอนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยมีจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้อของคนทุกกลุ่มทุกวัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

ในการจัดการศึกษาปัจจุบัน ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า ควรเน้นเรื่องการศึกษาประเภทที่สร้างสันติสุขให้มนุษย์มีการศึกษาศิลธรรมเป็นรากฐาน ส่วนการศึกษาที่ทำลายมนุษย์ คือ การศึกษาที่ท่านเรียกว่า “หมาหางด้วน” ซึ่งเป็นการศึกษาที่มีแต่ความรู้ ความสามารถอย่างเดียว แต่ขาดคุณธรรมในการควบคุมตนเอง

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวมากขึ้น เห็นได้จากมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน นิสิต ที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) นักเรียน นิสิต ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองในอนาคตควรเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญที่ผลักดันให้มีการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ นิสิตเป็นบัณฑิตมีความกล้าหาญทางจริยธรรมโดยเฉพาะจริยธรรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ประหยัด อุดม มีเหตุผล รับผิดชอบ มีวินัย เสียสละ ลดเลืกอบายมุขสิ่งเสพติด มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และลดการเห็นแก่ตัวจึงจะได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นมหาวิทยาลัยแห่งภาคตะวันออกเฉียงใต้ตั้งมากกว่า 50 ปีผลิตบัณฑิตออกไปสู่สังคมมากมาย โดยทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณลักษณะที่

ฟังประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพาข้อหนึ่ง ว่าต้องการให้บัณฑิตมีคุณธรรม และจริยธรรมในตน ในวิชาชีพและในสังคม นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) กำหนดคุณภาพของบัณฑิต ไว้ที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้าน ทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกาศใช้เมื่อ วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 จะเห็นได้ว่าคุณธรรมจริยธรรม เป็น เรื่องสำคัญที่ทุกภาคส่วนได้ตระหนักเห็นความสำคัญ

จากการกำหนดคุณลักษณะที่ฟังประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ กำหนดให้บัณฑิตมีคุณธรรมจริยธรรมในตนเองเอง วิชาชีพ และสังคม แต่พบว่านิสิต ของมหาวิทยาลัยบูรพายังเป็นผู้ที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นสิ่งที่ มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความรับผิดชอบ ความมีระเบียบ วินัย ความขยันหมั่นเพียร เหล่านี้เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา การแต่งกายไม่ถูกกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การลอก การบ้านหรือชิ้นงานต่าง ๆ จากเพื่อน ขาดการมีสัมมาคารวะต่ออาจารย์

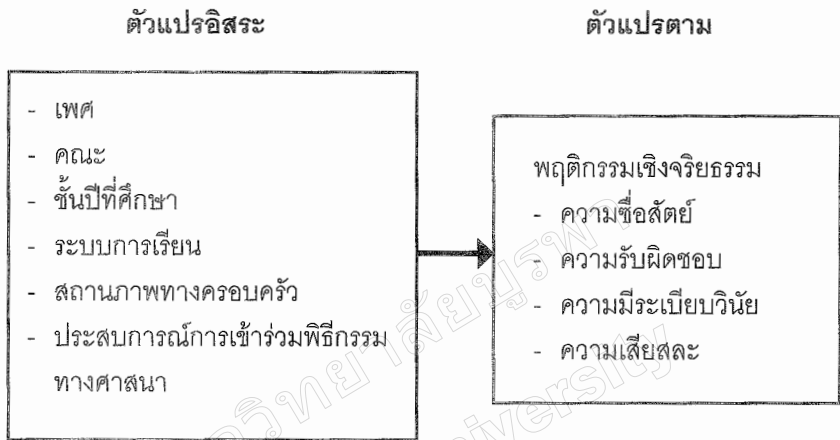
ดังนั้น หากได้มีการศึกษา และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในสถาน ศึกษาโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ผลิตบัณฑิต จะได้ฝึกฝนให้นิสิต เป็นผู้มีจริยธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะก้าวไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมี คุณภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาว่ามี ระดับจริยธรรมเป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาจริยธรรมของนิสิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพากับตัวแปรด้านเพศ คณะ ชั้นปีที่ศึกษา ระบบการเรียน สถานภาพทางครอบครัว และประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา

3. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งนิสิตภาคปกติ และนิสิตภาคพิเศษทุกคน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโรยามาเน่ ได้แก่

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{(1 + Ne^2)}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ ± 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95%

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{30378}{1+30378 (0.05)^2} \\ &= \frac{30378}{1+ 47.155} = 391 \end{aligned}$$

ดังนั้น ประชากรที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้อันประกอบไปด้วย นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งนิสิตภาคปกติ และนิสิตภาคพิเศษทุกคนะ จำนวน 30,378 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจำนวน 440 คน โดยแบ่งเป็นคณะได้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ตารางที่ 1 สถิตินิสิตตามคณะที่ลงทะเบียนเรียน ปี พ.ศ. 2550 – 2553

คณะ	ปีที่เข้า ภาคปกติ /ภาคพิเศษ				รวม	รวม จำนวน	
	2553	2552	2551	2550			
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว	478/1010	278/824	300/418	347/181	1403/2433	3836	51
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร	54	55	53	45	207	207	3
คณะพยาบาลศาสตร์	177	152	178	199	706	706	9
คณะแพทยศาสตร์	48	32	32	32	144	144	7
คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์	162/155	142/119	66/59	40/55	410/388	798	14
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	887/579	652/381	540/164	500/105	2579/1229	3808	59
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์	210/1126	228/1074	189/428	90/657	717/3285	4002	53
คณะโลจิสติกส์	147/287	165/187	119/121	123/99	554/694	1248	16
คณะวิทยาการสารสนเทศ	187/207	126/83	81/68	72/39	466/397	863	12
คณะวิทยาศาสตร์	757/349	574/141	329/118	342/60	2002/668	2670	41
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา	321	250	261	247	1079	1079	14
คณะวิศวกรรมศาสตร์	451/786	305/312	322/384	304/127	1382/1609	2991	39
คณะศิลปกรรมศาสตร์	475/126	277/59	163/72	257/67	1172/324	1496	27
คณะศึกษาศาสตร์	1312/290	974/429	850/254	508/106	3644/1079	4723	62
คณะสหเวชศาสตร์	63	51	41	24	179	179	4
คณะสาธารณสุขศาสตร์	244/128	99/174	132/47	96	571/349	920	18
คณะเภสัชศาสตร์	40	-	-	-	40	40	2
วิทยาลัยนานาชาติ	155	205	199	109	668	668	9
รวม	6168	4565	3855	3335	17923/	3037	440
	/5043	/3783	/2133	/1496	12455	8	

วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งจะทำการสุ่มนิสิตจากทุกคณะและทุกชั้นปี เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษานักศึกษามีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดประชากรที่ทำการศึกษา คือ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่กำลังศึกษาอยู่ วิทยาเขตบางแสน ปีการศึกษา 2553

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาไร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05

ขั้นที่ 3 สุ่มนิสิตจากทุกคณะ ทุกชั้นปีที่ศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่1-4

ขั้นที่ 4 สุ่มนิสิตตามสัดส่วนจำนวนนิสิตที่เรียนในภาคปกติ และภาคพิเศษ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) เพื่อทราบตัวแปรอิสระเกี่ยวกับเพศ คณะ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพทางครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม 4 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะวิธีการปลูกฝังจริยธรรมของนิสิต

แบบสอบถามได้พัฒนาขึ้น และได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย 5 ท่าน ประกอบไปด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ภารดี มหาขันธ์
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวดี แสงสุริยงค์
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด หนูอิม
- 4) ดร. ศักดินา บุญเปี่ยม
- 5) ดร. ประชา อินัง

และได้ทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการเก็บตัวอย่างจำนวน 60 ชุด ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) = 0.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยประเมินผลนี้จะใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ดังนี้
เชิงปริมาณ

ในการใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบสอบถามซึ่งใช้มาตราส่วน (Rating Scale) ตามแบบลิเกิร์ต โดยแบ่งมาตราส่วนออกเป็น 5 ระดับ คือ

มาตราส่วน	คะแนน
จริง	5
ค่อนข้างจริง	4
ไม่แน่ใจ	3
ค่อนข้างไม่จริง	2
ไม่จริง	1

ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมทางจริยธรรมออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง ค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง ค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	หมายถึง มาก

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีผลสรุป ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีจริยธรรมอยู่ในระดับที่ค่อนข้างจริง ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.10 ความมีระเบียบวินัยอยู่ในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.96 และความเสียสละอยู่ในอันดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.95 เมื่อแยกตามรายด้าน พบว่า

ความซื่อสัตย์ มีระดับเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับค่อนข้างจริง เมื่อเรียงตามลำดับพบว่า เวลาไปซื้อของเมื่อได้รับเงินทอนเกินจะกลับไปคืนที่ร้านเป็นอันดับที่ 1 ไม่ทุจริตในการสอบอันดับที่ 2 เมื่อสัญญากับผู้อื่นไว้จะทำตามที่ให้สัญญา 3 และอันดับสุดท้ายได้แก่ การยอมพูดโกหกเพื่อให้ตนเองพ้นความผิด

ความรับผิดชอบ มีระดับเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับค่อนข้างจริง เมื่อเรียงตามลำดับพบว่า การส่งหนังสือที่ยืมมาคืนห้องสมุดตรงเวลามาเป็นอันดับแรก การเข้าเรียนทุกครั้งโดยไม่ต้องให้มีใครมาเตือนมาเป็นอันดับสอง และการทำงานที่มอบหมายโดยไม่ต้องมีคนคอยคุมมาเป็นอันดับสาม และในอันดับสุดท้ายได้แก่ การไม่ผิดนัดแม้บางครั้งจะมึนงานยุ่ง

ความมีระเบียบวินัย มีระดับเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับค่อนข้างจริง เมื่อเรียงตามลำดับ พบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ การไม่แหงศควเมื่อเข้าไปใช้ห้องสมุด การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เมื่อจะซื้ออาหารหรือเครื่องดื่ม การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเมื่อจะถ่ายเอกสาร และในอันดับสุดท้ายได้แก่ การข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอย

ความเสียสละ มีระดับเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับค่อนข้างจริง เมื่อเรียงตามลำดับพบว่า การให้เพื่อนยืมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เมื่อเพื่อนป่วยจะช่วยดูแล และการบริจาคเงินและสิ่งของเมื่อมีผู้มาขอรับบริจาค และในอันดับสุดท้ายได้แก่ เมื่อทำกิจกรรมอะไรจะอาสาซื้อสิ่งของต่าง ๆ

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา กับตัวแปรด้านเพศ คณะ ชั้นปีที่ศึกษา ระบบการเรียน สถานภาพทางครอบครัว และประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา พบว่า

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่อยู่ในระบบการเรียนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีสถานภาพทางครอบครัวที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะวิธีการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อาจารย์ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับนิสิตมาเป็นอันดับแรก จำนวนร้อยละ 98 ให้การสนับสนุนนิสิตได้ทำกิจกรรมด้านจริยธรรม มาเป็นอันดับสอง เป็นจำนวนร้อยละ 97.3 และให้อาจารย์สอดแทรกจริยธรรมในรายวิชาที่สอนเป็นจำนวนร้อยละ 96.6 เป็นอันดับสาม และในอันดับสุดท้าย ได้แก่ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องจริยธรรมแก่นิสิต จำนวนร้อยละ 84.8 โดยนิสิตเห็นว่าจริยธรรมที่ควรปลูกฝังอย่างเร่งด่วนให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย มาเป็นอันดับหนึ่ง ความเสียสละมาเป็นอันดับสอง ความซื่อสัตย์สุจริตมาเป็นอันดับสาม และความรับผิดชอบมาเป็นอันดับสุดท้าย

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา สามารถนำมาอภิปรายร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีจริยธรรมอยู่ในระดับที่ค่อนข้างจริง เมื่อวิเคราะห์ในเชิงแนวคิดจริยธรรมของบุคคลกับผลการศึกษาที่ได้จะพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีจริยธรรมอยู่ในระดับที่ค่อนข้างจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิภรณ์ แหม่มรักษา (2546) พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับที่มาก และงานการศึกษาของสันถวี นิยมทรัพย์ (2546) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนิสิต ผลการศึกษาพบว่านิสิตโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาศึกษาอยู่ในคณะ ระบบการเรียน และประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน เมื่อนำมาอภิปรายผลร่วมกับแนวคิดในเรื่องของจริยธรรมของบุคคล โดยอธิบายว่าจริยธรรมของบุคคลอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามวุฒิภาวะ กาลเวลาหรือสถานที่ โดยผู้คนในสังคมมีความคาดหวังให้สมาชิกอื่น ๆ ของสังคมมีกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมเหมือนกันเพื่อให้สมาชิกในสังคมหนึ่ง ๆ อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

ประเด็นของประสบการณ์การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันซึ่งจะอภิปรายร่วมกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรม ในแนวคิดได้แบ่งไว้เป็น 2 แนวคิดคือ พัฒนาการทางด้านสติปัญญาโดยเชื่อว่า การพัฒนาทางจริยธรรมจะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาจิตสำนึกของตนเอง ความสามารถของตนเอง การนับถือตัวเอง จนนำไปสู่การกำหนดจริยธรรมโดยส่วนรวมมากขึ้น และการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งก็คือกระบวนการขัดเกลาทางสังคม โดยในทางทฤษฎีเชื่อว่า อิทธิพลทางสังคมทำให้บุคคลเกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะและจริยธรรมของตน และเมื่อนำมาอภิปรายผลกับการศึกษาของ ทิพาพร ลิขิตกุล (2544) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนิสิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ได้เลี้ยงดูต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา สามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงจริยธรรมในพื้นที่ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ดังนี้

1. จากผลการศึกษารายข้อในแต่ละด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาพบว่า ควรส่งเสริมพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัยและความเสียสละให้มากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาในแต่ละด้าน ผู้วิจัยเห็นว่าควรจัดกิจกรรมองค์ความรู้ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมหรือการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ

1. ควรให้ความสำคัญและศึกษาในเรื่องจริยธรรมของนิสิตกับบริบทของสังคมไทยในสมัยปัจจุบัน ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้เห็นได้ว่า จริยธรรมของนิสิตมีลักษณะเป็นเช่นไรและเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรกับสังคมไทยที่กำลังอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

2. การศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาจะเป็นทัศนะและมุมมองของประชาชนที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาว่ามีลักษณะอย่างไร? ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้เห็นภาพรวมของคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ
การที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและ
พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งพัสดุ
สินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ทิพาพร ลิขิตกุล. (2544). การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนิสิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- วิทย์ วิศทเวทย์. (2522). จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของปรัชญา ใน เอกสาร
นำเสนอในการประชุมสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน, ปทุมธานี:
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย.
- สันถวี นิยมทรัพย์. (2549). ความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนิสิตคณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร ทวนการวิจัยสมาคมนักวิจัย ครั้งที่ 2 ในความอุปถัมภ์
ของสภาวิจัยแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุทธิภรณ์ แหม่มรักษา. (2546). พฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัด
นครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์, พลเอก. (2550). ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง การเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคมไทย ใน การสัมมนาทางวิชาการครบรอบ
52 ปี รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.